

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **A. S. Y. A.-Z.**, nar. X
st. přísl. X
bytem X
zastoupen Mgr. Pavlem Kopou
advokátem se sídlem Hlinky 57/142a, 603 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 1. 11. 2019, č. j. OAM-341/ZA-ZA11-K09-PD1-2017,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 11. 2019, č. j. OAM-341/ZA-ZA11-K09-PD1-2017,
se zrušuje a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** uhradit žalobci náklady řízení v částce 16 456 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Pavla Kopy, advokáta se sídlem Hlinky 57/142a, Brno
- III. Ustanovenému tlumočnickovi Ing. René Motlakovi, bytem X, **se přiznává** odměna ve výši 635 Kč, která mu bude vyplacena ve lhůtě 60 dnů od právní moci rozsudku z účtu Krajského soudu v Brně.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobce včasnou žalobou ze dne 25. 11. 2019, doručenou Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“ či „zdejší soud“) téhož dne, brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 11. 2019, č. j. OAM-341/ZA-ZA11-K09-PD1-2017 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl žádost žalobce o prodloužení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce se domáhal zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného s tím, aby soud po jeho zrušení věc vrátil zpět žalovanému k dalšímu řízení.

II. Napadené rozhodnutí

2. Dne 6. 5. 2019 podal žalobce žádost o prodloužení jemu udělené doplňkové ochrany na území ČR, v níž uvedl, že o prodloužení doplňkové ochrany žádá kvůli nestabilní bezpečnostní situaci v Iráku, kde dochází k náhodným explozím, zabíjení, což je pro něj děsivé a strašidelné. Jako další důvod uvedl, že ČR je bezpečná a stabilní země, kde má zaměstnání, které mu vyhovuje. Cítí, že se jeho psychický stav po příjezdu do ČR zlepšil.
3. Žalovaný uvedl, že žalobci byla udělena doplňková ochrana ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu na dobu 24 měsíců rozhodnutím ze dne 26. 7. 2017, které nabylo právní moci dne 8. 8. 2017. K udělení doplňkové ochrany bylo u žalobce přistoupeno z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu mezi bojovníky tzv. Islámského státu na jedné straně a iráckými vládními jednotkami, kurdskými jednotkami, provládními polovojenskými milicemi a koaličními jednotkami vedenými USA na straně druhé, jehož důsledky bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu. Žalovaný shledal, že konflikt zachvátil poměrně značné území země a za tehdejších okolností, vzhledem k rozsáhlé závažné humanitární krizi, rostoucímu napětí mezi jednotlivými komunitami, omezením týkajícím se vstupu či pobytu v prakticky všech částech země bylo dospěno k závěru, že nelze shledávat použitelnost alternativy vnitřního útěku nebo přesídlení pro žalobce.
4. Pohovor k žádosti o prodloužení doplňkové ochrany byl proveden dne 21. 10. 2019, přičemž žalobce sdělil, že žádá ze stejných důvodů, pro které před dvěma lety žádal o mezinárodní ochranu. V Iráku dochází podle jeho informací v poslední době k demonstracím, na kterých přišlo o život asi 150 lidí. Bezpečnostní situaci považoval za stejně špatnou jako v době odjezdu. Během pobytu ČR se naučil anglicky a česky a pracuje pro americké firmy jako programátor v oblasti IT. V ČR se mu líbí. Bezpečnostní situaci ve městě Babel, ve kterém žil, hodnotil jako lepší, než například v Bagdádu, ale i tam se může cokoliv stát, například dojít k výbuchu. Policie tam sice

funguje, ale není schopná útokům předcházet a zajistit bezpečnost. K výbuchům dochází například na tržištích, zejména poslední výbuch v roce 2018 se jej dotknul, protože při něm zemřelo mnoho jeho přátel. Žalobce se domníval, že by se mu mohlo něco stát v důsledku špatné bezpečnostní situace v zemi. V Iráku byl svědkem mnoha výbuchů, což poznamenalo jeho psychiku. Irák od svého odjezdu v roce 2017 nenavštívil. Irácký cestovní doklad, který údajně ztratil, žalobce opětovně našel a odcestoval na něj za manželkou do Turecka, avšak posléze jej opět ztratil. Jeho nález nikde nehlásil, nedomníval se, že je to potřebné. Dále uvedl, že celá jeho rodina žije v současné době v Iráku, jeho nejbližší konkrétně ve městě Babel.

5. Žalovaný vycházel při posuzování žádosti ze spisového materiálu, z obsahu žádosti žalobce, z protokolu o pohovoru k žádosti, Informace Ředitelství služby cizinecké policie k cestovnímu pasu z 5. 2. 2018 a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Iráku, a to konkrétně z Informace OAMP: Irák - Situace v zemi - Politická a bezpečnostní situace, vnitřně vysídlené osoby, návraty, současný vývoj ze dne 1. 6. 2018; Informace OAMP: Irák - Situace etnických a náboženských menšin, bezpečnostní situace, návraty ze dne 18. 3. 2019; Informace MZV ČR ze dne 6. 11. 2018, č. j. 133066/2018-LPTP; Výroční zprávy Amnesty International ze dne 22. 2. 2018; Zprávy Freedom House - Svoboda ve světě 2018 - Irák z ledna 2018; Zprávy Mezinárodní organizace pro migraci, údaje o zemi - Irák, 2018; Informace ČTK: Bezpečnostní situace v Iráku je zralá pro návrat uprchlíků ze dne 18. 12. 2018; Informace ČTK: Irák zpřístupnil veřejnosti zelenou zónu v Bagdádu ze dne 4. 6. 2019 a Informace ČTK: Úřady v Iráku přiznávají přes 100 mrtvých a 6000 raněných ze dne 6. 10. 2019.
6. Žalobce následně využil možnosti seznámit se s poklady pro vydání rozhodnutí, k nimž uvedl, že za poslední měsíce se situace v Iráku zhoršila, obyvatelstvo nesouhlasí se současným režimem, situace je špatná a probíhá revoluce. K informaci ČTK ze dne 6. 10. 2019 konkrétně uvedl, že nepokoje neprobíhají jen v Bagdádu, ale i v Karbala a Babelu, odkud pochází.
7. Žalovaný následně konstatoval, že došlo k takovým zásadním a trvalým změnám situace v zemi státní příslušnosti žalobce ve vztahu k jím prezentovaným potížím, že udělení doplňkové ochrany již není zapotřebí. Následně žalovaný rozvedl konkrétní skutečnosti, jež zjistil z podkladů, které shromáždil pro vydání napadeného rozhodnutí, přičemž konstatoval, že si je plně vědom, že situace v zemi není zcela stabilizovaná, jedná se o zemi, kde probíhal vnitřní ozbrojený konflikt. Vojenské operace v Iráku proti Islámskému státu se zintenzivnily během roku 2017 a irácké vládě, kurdským jednotkám, protivládním polovojenským milicím a koaličním jednotkám vedeným USA se v prosinci 2017 podařilo dobýt zbývající území a populační centra, která byla pod kontrolou Islámského státu. Začátkem prosince 2017 pak byla vyhlášena definitivní porážka Islámského státu v zemi. Dle nejaktuálnějších informací v zemi neprobíhá občanská válka ani konflikt s jinou zemí. Porážka Islámského státu je trvalá, od roku 2015 pak klesá i počet ozbrojených útoků (i na civilisty) a rovněž se do země vrací stále větší procento osob, které prchlo před válkou. V reakci na zlepšení bezpečnostní situace byla v červnu 2019 veřejnosti trvale otevřena přísně střežená takzvaná zelená zóna v Bagdádu, kde sídlí vládní úřady a zahraniční ambasády, což vyvrací tvrzení žalobce o špatné bezpečnostní situaci v Iráku. Země

původu žalobce se tak dle žalovaného nenachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu a nelze tak dovodit, že by žalobci hrozilo vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného násilí, jak to žalovaný shledal ve svém předchozím rozhodnutí. Ani ojedinělé časově i geograficky ohraničené demonstrace probíhající v současné době v Iráku nelze považovat za celoplošné a nerozlišující násilí natolik vysoké úrovně, že by mohly existovat závažné důvody domnívat se, že by byl žalobce v případě návratu do vlasti vystaven z pouhého důvodu své přítomnosti na území reálnému nebezpečí ohrožení, neboť probíhající demonstrace nelze označit za vnitrostátní ozbrojený konflikt. Žalovaný nepopřel, že v Iráku dochází i v současné době k určitým bezpečnostním incidentům, avšak zdůraznil, že tyto incidenty se uskutečňují nahodile a ve zcela omezené míře jako důsledek terorismu, který ostatně zasahuje i jiné státy ve světě, např. i v EU, kde je v podstatě důsledkem aktuální bezpečnostní situace ve světě, tj. tyto incidenty nelze posoudit jako celoplošně rozšířené a nerozlišující násilí, navíc s prokázanou klesající tendencí, coby důsledek státní bezpečnostní politiky.

8. K připomínce žalobce stran aktuálnosti podkladů žalovaný konstatoval, že použil nejnovější jemu dostupné materiály pocházející od dostatečně nezávislých a i z odborného hlediska respektovaných zdrojů. Výroční zprávy mezinárodních organizací vždy popisují situaci v dané zemi v předchozím uplynulém roce a informace o demonstracích, ke kterým docházelo v říjnu 2019, nemohou jejich aktuální vydání z logicky věci obsahovat. Z toho důvodu doplnil žalovaný podklady i aktuálními zprávami OAMP a v době vydání nejaktuálnějšími dostupnými informacemi ČTK.
9. Žalovaný uzavřel, že vyhodnotil návrat žalobce jako možný na základě posouzení bezpečnostního, lidskoprávního a humanitárního prostředí ve městě Babel, která je plně pod kontrolou iráckých úřadů a bezpečnostních složek v době rozhodování, a to v souladu s jeho individuální situací. Žalobce je dospělou, plně právně způsobilou a praceschopnou osobou v produktivním věku, který není odkázán na nějakou ve vlasti specializovanou či nedostupnou péči jiné osoby nebo instituce, mající ve vlasti rozsáhlé rodinné vazby. V případě žalobce je dále evidentní, že nejde o zranitelnou osobu ve smyslu ustanovení § 2 písm. i) zákona o azylu. Žalovaný dospěl k závěru, že realizace návratu žalobce do místa jeho posledního bydliště ve vlasti ve městě Babel je zcela reálná, poskytující žalobci adekvátní infrastrukturu, bezpečnost, lékařskou péči, ekonomické zázemí pro zajištění základních životních potřeb a nachází se pod faktickou kontrolou centrální vlády a je tak adekvátním řešením jeho situace. Dále žalovaný konstatoval, že vzhledem k počínání žalobce stran nálezů údajně ztraceného iráckého cestovního dokladu a jeho neochotě předložit žalovanému svůj cestovní doklad, není možné vyloučit skutečnost, že se jedná o účelové jednání žalobce, o jehož motivech může žalovaný pouze spekulovat. Dle žalovaného tak v případě žalobce pominuly důvody, pro které mu byla udělena doplňková ochrana, a v případě jeho návratu do vlasti mu již nehrozí nebezpečí vážné újmy dle ustanovení § 14a zákona o azylu, proto žalovaný žalobce doplňkovou ochranu ve smyslu ustanovení § 53a odst. 4 zákona o azylu neprodloužil a jeho žádost zamítl.

III. Obsah žaloby

10. V podané žalobě žalobce nejprve stručně shrnul, že důvodem chybného závěru žalovaného je, že pracoval s neaktuálními informacemi o zemi původu žalobce. V Iráku

se na podzim 2019 opět silně zhoršila celková bezpečnostní, politická i lidskoprávní situace. Žalovaný ve svém rozhodnutí sice zmínil jeden dokument obsahující informace z počátku tohoto období, tento dokument však při odůvodnění svých závěrů vůbec nepoužil. Jeho posouzení situace v zemi původu žalobce tak neodpovídá tamější aktuální situaci a žalovaný neunesl důkazní břemeno, i když žalobce na nynější situaci v zemi jeho původu poukazoval. Žalobce proto předkládal informace vedoucí k obecnému závěru, že v zemi jeho původu nadále hrozí vážná újma v podobě vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci ozbrojeného konfliktu. Kromě toho vznášel i argument, že konkrétně i žalobci hrozí vážná újma v podobě hrozby ztráty života nebo podrobení mučení a jinému nelidskému zacházení s ohledem na jeho rodinné poměry. Vycestování žalobce by bylo rovněž v rozporu s mezinárodními závazky ČR, neboť by představovalo nepřiměřený zásah do jeho práva na respektování soukromého a rodinného života.

11. K jednotlivým žalobním námitkám uvedl žalobce následující.
12. Nejprve žalobce poukázal na to, že žalovaný při vydání rozhodnutí vycházel z neaktuálních informací o zemi původu žalobce a neunesl důkazní břemeno ve vztahu k otázce trvání hrozby vážné újmy žalobci v Iráku. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že správní řízení o udělení mezinárodní ochrany je řízením na žádost, ve kterém se uplatní zásada dispoziční, přičemž důkazní břemeno leží na správních orgánech, ovšem toliko stran skutečností, které účastníci tvrdí. Pro zkoumání důvodnosti obav, že cizinec utrpí vážnou újmu, je třeba vycházet z testu reálného nebezpečí. Specifikem daného řízení je rovněž zásada, že v případě pochybností se postupuje ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu. Z článku 43 odst. 3 Procedurální směrnice dále plyne, že soud při svém rozhodování vychází ze skutkového i právního stavu, který tu je ke dni jeho rozhodování.
13. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nejprve řádně a úplně nezohlednil obecná východiska při hodnocení, zda se země původu žalobce stále nachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu a zda lze dovodit, že by žalobci hrozilo vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného násilí. Žalovaný rezignoval na řádné zjištění nejaktuálnějšího stavu země původu žalobce. V převážné části napadeného rozhodnutí se žalovaný věnoval vyhodnocování podkladů, na jejichž základě dospěl k závěru, že realizace návratu do země původu žalobce reálná. Takto učiněný závěr je však zcela v rozporu s aktuální situací v zemi původu žalobce, tím spíše v regionu jeho posledního bydliště. Žalovaný uvedl, že vycházel ze všech podkladů, avšak paradoxně v rozhodnutí nezohlednil jemu nejaktuálnější zdroj informací o zemi původu žalobce z října 2019, který mu mohl poskytnout nejvýstižnější popis situace v regionu, ze kterého žalobce pochází. Žalovaný však s vyjádřením žalobce vztahujícím se k tomu podkladu a ani s podkladem samotným nijak nepochyboval, čímž zatížil napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti.
14. Žalobce nerozporoval, že koncem roku 2017 byl iráckými bezpečnostními silami a jejich spojenci osvobozeno území Iráku od Islámského státu a situace se začala stabilizovat, avšak tvrzení žalovaného o nahodilosti bezpečnostních incidentů je ve vztahu k současné situaci zcela nepodložené a vycházející z neaktuálních podkladů. Žalovaný si mohl a měl obstarat další podklady a informace od dalších zdrojů.

Žalovaný však vycházel z neaktuálních dokumentů při hodnocení situace v regionu posledního bydliště žalobce i přes vědomí, že neobsahují aktuální informace.

15. Žalobce poukázal na to, že v regionu jeho posledního bydliště, tj. v oblasti na jih od Bagdádu, zejména ve městech Babel a Karbala, probíhají od počátku října 2019 demonstrace, které se neustále stupňují a počaly 1. 10. 2019 v Bagdádu a zemřelo při nich více než 10 lidí s více než 200 zraněnými, přičemž v dalších dnech počet obětí narůstal. Protesty se odehrávaly v Bagdádu a v několika regionech na jihu země, obývaných převážně šíity. Ministerstvo zahraničních věcí ČR proto dlouhodobě varuje před cestou do Iráku s ohledem na nestabilní bezpečnostní situaci, riziko únosu, zranění či usmrcení. Koncem října 2019 se krize v regionu prohloubila. Podle očitých svědků a z ověřených videozáznamů irácké bezpečnostní složky spolu s protizásahovou policií užily k potlačení protestů ostrou municí, jakož i slzný plyn. Všechny tyto informace mohl žalovaný užít při hodnocení situace v regionu posledního bydliště žalobce, na své povinnosti však rezignoval. K současnému stavu v regionu žalobce konstatoval, že v listopadu 2019 nadále pokračovaly masivní protesty, při kterých bylo více než 260 civilistů usmrceno. Hlavním důvodem protestů je opakovaně tvrzená enormní korupce vládních institucí, jakož i špatně fungující služby a nedostatek pracovních míst. Počet mrtvých civilistů v regionu stále narůstá. V polovině listopadu bylo evidováno přes 300 mrtvých a 16 000 zraněných civilistů. Protesty probíhají kromě Bagdádu ve městech jižně od této metropole (tedy i v regionu posledního bydliště žalobce). Žalobce odkázal na tuzemské i zahraniční zdroje informací, které dle jeho názoru splňují požadavky na svoji kvalitu a věrohodnost.
16. V dalším žalobním bodě se žalobce věnoval otázce individuálního ohrožení jeho života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí. Za stěžejní žalobce považoval skutečnost, že jsou u něj dány rodinné faktory mající za důsledek zvýšení rizika, že terčem svévolného násilí bude právě žalobce. Následující informace nebyly dle žalobce detailněji předmětem pohovoru v rámci řízení o jeho žádosti, neboť žalobce nebyl právně zastoupen a neměl jistotu o vhodnosti a adekvátnosti jejich použití s ohledem na jejich vysokou citlivost a možné ohrožení života a zdraví jeho rodinných příslušníků. Po poradě s právním zástupcem se je žalobce rozhodl uvést v žalobě k dokreslení a náležité individualizaci hrozby vážné újmy, jež mu v případě návratu do země původu reálně hrozí. Dodal, že se o této tématice ve skutečnosti zmínil v rámci prvotního rozhovoru v řízení o žádosti udělení doplňkové ochrany, která mu byla udělena. Otcem žalobce je M. S. Y. A. Z., který je politicky exponovaná osoba, protože je důstojníkem Iráckých ozbrojených sil s hodností plukovníka, působil v Iráckých zvláštních operačních silách (tzv. „Zlaté gardě“), které se přímo účastnily boje proti Islámskému státu. Otec žalobce se tak angažoval ve vládních aktivitách. Příslušníky ozbrojených sil jsou i další příbuzní žalobce. V současnosti probíhající protesty jsou především cílené vůči vládě. Otec žalobce, důstojník ozbrojených sil, je pak typickým představitelem politického establishmentu, tudíž on sám i ostatní členové rodiny mohou být terčem útoku ze strany protestujících. Žalobce nechtěl vystavovat sebe a svoji rodinu možnému nebezpečí plynoucímu z aktuálního dění v regionu posledního pobytu žalobce, které umocňuje osobní a rodinná situace. Potřebná míra individualizace při ohrožení života nebo tělesné integrity žalobce a z toho plynoucí vážná újma je tak dle mínění žalobce dána.

17. Žalobce dále doplnil, že by jeho vycestování odporovalo mezinárodním závazkům ČR, neboť by vedlo k nepřiměřenému zásahu do práva žalobce na respektování soukromého a rodinného života. Žalobce si v době trvání doplňkové ochrany vytvořil v ČR silně osobní a rodinné vazby. Momentálně studuje na VUT v Brně studijní program Informační technologie, a to formou celoživotního vzdělávání. Na území EU také může žít v manželství se svou manželkou, která v současnosti studuje v Německu medicínu, a to na pozvání tamějších úřadů. V Německu žije také jeho strýc, další žije v ČR. V ČR má žalobce zaměstnání jako IT podpora na pozici Senior Process Executive na základě pracovněprávního poměru, a to na dobu určitou. Nad rámec tohoto zaměstnání si žalobce přivydělává jako podpora v kanceláři zaměstnavatele při kontaktování klientů na zadání zaměstnavatele, a to na základě dohody o provedení práce. Žalobce si tedy v ČR vytvořil soukromý a rodinný život, který požívá ochrany podle článku 8 Úmluvy. Proto jej lze omezit, jen je-li to nezbytné v demokratické společnosti z důvodu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných, které však nelze v případě žalobce shledat.
18. Závěrem se žalobce vyjádřil k tvrzení žalovaného, ve kterém mezi řádky naznačil nepoctivé jednání žalobce v jeho nakládání se svým iráckým pasem. Žalobce vždy své jednání a ztráty cestovního dokladu vysvětlil, ztrátu cestovního dokladu taktéž v řízení doložil. Pro meritum věci jde navíc o nerelevantní otázku. O to víc je třeba odmítnout spekulativní a ničím nepodložené snahy žalovaného o vytvoření dojmu, že žalobce jedná vůči českým orgánům s nekalými úmysly. Pokud nešlo o otázku, která měla přímý dopad na meritum věci, měl se žalovaný svých úvah zdržet.
19. S ohledem na výše uvedené proto žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

20. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost námitek uvedených žalobcem a nesouhlasil s nimi, neboť neprokazují, že by žalovaný porušil některé ustanovení správního řádu či zákona o azylu. Žalovaný trval na správnosti vydaného rozhodnutí, neboť zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce uvedl, opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí. Po jejich posouzení však nedospěl k závěru, že by žalobce splňoval podmínky pro prodloužení doplňkové ochrany. Žalovaný si byl vědom, že situace v Iráku ještě není plně stabilizovaná, jedná se o zemi, kde probíhal vnitřní ozbrojený konflikt, a i v současnosti dochází k teroristickým útokům jak proti příslušníkům bezpečnostních složek, tak proti civilnímu obyvatelstvu a infrastruktuře. Dle nejaktuálnějších informací v zemi neprobíhá válka ani konflikt s jinou zemí. Ze všech dostupných informací jasně vyplývá, že porážka Islámského státu je trvalá, od roku 2015 pak celkově klesá i počet ozbrojených útoků. Žalobcem předestřené skutečnosti v průběhu řízení neshledal žalovaný azylově relevantní tak, jak vyžaduje zákon o azylu. Žalovaný se domníval, že jediným a skutečným důvodem pro podání žádosti žalobce o prodloužení doplňkové ochrany je jeho snaha o legalizaci pobytu na území ČR či EU.
21. Jako podklad pro rozhodnutí využil žalovaný kromě samotné žádosti a protokolu o pohovoru též širokou škálu informací o zemi původu, o politické a bezpečnostní

situaci v zemi a stavu dodržování lidských práv v Iráku. Stran tvrzených demonstrací v regionu původu žalobce žalovaný neshledal dostatečnou míru individuálních rizik.

22. K námitce rodinných vazeb a soukromého života na území ČR žalovaný uvedl, že rodinné vazby cizince na území ČR nejsou důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě. Článek 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu. Žalobce je osobou zletilou a svéprávnou, není zdravotně omezen a skutečnost, že má na území EU manželku a příbuzné, není nikterak azylově relevantní.
23. Stran tvrzení, že je otec žalobce osobou exponovanou, žalovaný konstatoval, že žalobce tyto skutečnosti uvedl poprvé až v žalobě, nikdy dříve o nich nehovořil, proto žalovaný považoval uvedené skutečnosti za účelové a zcela irelevantní. Žalobci nic nebránilo, aby žalovaného o daných skutečnostech zpravil. K manipulaci s iráckým cestovním dokladem žalovaný podotknul, že ačkoli se žádosti o prodloužení doplňkové ochrany žalovaný zabýval po věcné stránce v patřičném rozsahu, nelze přehlédnout žalobcovo účelové počínání při opožděné prezentaci tvrzení týkajících se situace v zemi původu, stejně jako podivné, netransparentní a účelově působící vysvětlení k nakládání s cestovním pasem.
24. Žalobce v průběhu řízení neuvedl žádnou ze skutečností, kterou by bylo možné podřadit vážné újmě ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu. Ve vztahu k tomuto ustanovení považoval žalovaný napadené rozhodnutí za podrobně odůvodněné. Žalovaný nepopřel, že v Iráku dochází i v současnosti v omezené míře k bezpečnostním incidentům, avšak tyto se uskutečňují nahodile a ve zcela omezené míře jako důsledek terorismu, tudíž je nelze posoudit jako celoplošně rozšířené a nerozlišující násilí. Všechny dostupné zprávy potvrzují dlouhodobý, tvrdý a úspěšně zakončený boj proti skupině Islámského státu ze strany iráckého státu a dalších států koalice. Pokud by měl žalobce osobní problém vrátit se do místa svého bydliště a shledával bezpečnostní situaci za neuspokojivou, není odkázán na mezinárodní ochranu, jelikož se může navrátit do jiných částí Iráku, kde existuje nesporná možnost nalézt bezpečné útočiště. Žalovaný nepopřel, že v Iráku dochází k občasným útokům provedeným jednotlivými teroristickými skupinami, ale rozhodně se nejedná o státní politiku země, kterou státní orgány tolerují a nepotírají.
25. Žalovaný proto závěrem navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Replika žalobce

26. Nad rámec podané žaloby žalobce v replice poukázal na skutečnost, že informace, ze kterých žalovaný v napadeném rozhodnutí i svém vyjádření vycházel, nejsou aktuální a nelze z nich plnohodnotně vycházet. Žalobce si je vědom, že se situace po porážení Islámského státu postupně stabilizovala, nicméně podstatou tvrzení žalobce je turbulentní vývoj v regionu od počátku října 2019, kdy se politická situace enormním způsobem radikalizovala a zavedla za příčinu konfliktům mající svou povahu vnitřního ozbrojeného konfliktu. Žalovaný se nevyjádřil k tomu, proč při odůvodnění rozhodnutí nebyl aktivní při shromažďování aktuálních informací o bezpečnostní situaci v Iráku, a to i přes to, že na to byl upozorněn žalobcem. Rovněž žalovaný neuvedl, proč se nevypořádal s jemu nejaktuálnějším podkladem z října 2019, který již reflektoval situaci v regionu, a který mohl žalovaného navést k bližšímu zkoumání

skutkového stavu. V této souvislosti žalobce akcentoval nutnost respektování zásady *non-refoulement* v řízení o mezinárodní ochraně, kdy je soud povinen přihlídnout i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany, které vyšly najevo až po vydání napadeného rozhodnutí.

27. Za liché označil rovněž tvrzení žalovaného, že od období listopadu 2019 do ledna 2020 nejsou žádné zprávy o úmrtích v dané oblasti. Namátkou žalobce odkázal na zprávu o smrti několika protestujících v lednu 2020. Demonstrace a nepokoje neutichají, přibývají zabíjení lidí a je otázkou času, kdy dojde k další eskalaci politického napětí. Bezpečnostní situace se dále zhoršuje mj. i s ohledem na mezinárodní politickou situaci, kdy kromě tuzemské politické problematiky, probíhají nepokoje týkající se obecné nevráživosti vůči západním mocnostem.
28. Nelze se ztotožnit ani s tvrzením žalovaného, že se žalobce může vrátit do jiných částí Iráku, neboť bezpečnostní situace je riziková na celém území státu, byť s rozličnou intenzitou. Dle žalobce však Irák není schopen zajistit žalobci dostatečnou ochranu. Státní instituce jsou vlivem demonstrací i dalších regionálních nepokojů ochromeny tak, že pro žalobce není na území Iráku část, která by byla zcela pod kontrolou centrální vlády. Při posuzování eventuality vnitrostátní ochrany v jiné části země původu je nadto kladen důraz mj. na reálnost možnosti a její faktickou proveditelnost.
29. Žalobce rovněž odmítl závěr, že je námitka týkající se jeho rodiny účelová a irelevantní. Skutečnost, že otec žalobce je politicky exponovanou osobou, nebyla dříve detailněji rozebrána mj. kvůli tomu, že žalobce při řízení nebyl právně zastoupen a nebyl si plně vědom první relevance těchto informací pro probíhající řízení.
30. Žalobce považoval za nevhodnou polemiku žalovaného týkající se důvodu, pro který se žalobce domáhal mezinárodní ochrany. Zcela jistě nejde o pouhou legalizaci pobytu žalobce na území ČR, přičemž žalobce nerozporuje, že poskytnutí mezinárodní ochrany je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR, nicméně žalobce měl za to, že právě v jeho případě jsou podmínky pro udělení ochrany naplněny.

VI. Jednání před soudem

31. Právní zástupkyně žalobce při jednání především odkázala na žalobu. Zdůraznila, že v Iráku se bezpečnostní situace od října 2019 podstatně změnila, a to k horšímu.
32. Žalobce při jednání především uvedl, že situace v Iráku není stabilní a bezpečná, není bezpečnostně přijatelná. Před dvěma měsíci došlo k výbuchu v obchodním centru, k obdobnému incidentu pak došlo i před 2 týdny. Každá osoba je v Iráku vystavena nebezpečí teroristického útoku. Rovněž uvedl, že jeho otec zastává důležitý post v armádě a proto žalobce může být vystaven většímu nebezpečí.
33. Žalovaný zejména odkázal na své vyjádření a zdůraznil, že v posuzovaném případě odpadly důvody pro udělení doplňkové ochrany.
34. Soud při jednání neprováděl dokazování žalobcem navrženými důkazy, a to pracovním posudkem a výslechem svědka, který donedávna v Iráku pobýval, neboť je pro posouzení věci nepovažoval za podstatné.

VII. Posouzení věci krajským soudem

35. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobce uplatnil v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
36. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
37. V souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání.
- Při posuzování věci měl přitom na zřeteli čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 tohoto ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje *„úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU[.]“* S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.
38. Klíčová žalobní námitka spočívala v tom, zda žalovaným shromážděné informace o zemi původu žalobce byly skutečně dostatečné a aktuální.
39. Podkladem pro vydání rozhodnutí žalovaného mají být dle ustanovení § 23c písm. c) zákona o azylu přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany občanem. Tyto informace o zemi původu musejí být v maximální možné míře 1) relevantní, 2) důvěryhodné a vyvážené, 3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a 4) transparentní a dohledatelné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Zastaralá je taková zpráva, která *„obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace, již zpráva popisuje, je již zcela jiná. Pokud se podstatně změní situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden, a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let.“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 109/2019 - 74). Krajský soud též připomíná, že zodpovědný za náležité zjištění reálií o zemi původu je žalovaný [srov. například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 - 58, či ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017 - 36, nebo čl. 10 odst. 3 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany].

40. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel z Informace OAMP: Irák - Situace v zemi - Politická a bezpečnostní situace, vnitřně vysídlené osoby, návraty, současný vývoj ze dne 1. 6. 2018; Informace OAMP: Irák - Situace etnických a náboženských menšin, bezpečnostní situace, návraty ze dne 18. 3. 2019; Informace MZV ČR ze dne 6. 11. 2018, č. j. 133066/2018-LPTP; Výroční zprávy Amnesty International ze dne 22. 2. 2018; Zprávy Freedom House - Svoboda ve světě 2018 - Irák z ledna 2018; Zprávy Mezinárodní organizace pro migraci, údaje o zemi - Irák, 2018; Informace ČTK: Bezpečnostní situace v Iráku je zralá pro návrat uprchlíků ze dne 18. 12. 2018; Informace ČTK: Irák zpřístupnil veřejnosti zelenou zónu v Bagdádu ze dne 4. 6. 2019 a Informace ČTK: Úřady v Iráku přiznávají přes 100 mrtvých a 6000 raněných ze dne 6. 10. 2019.
41. Většina z těchto zpráv však popisuje vývoj událostí v letech 2017 a 2018. Informace ČTK: Irák zpřístupnil veřejnosti zelenou zónu v Bagdádu, datovaná ke dni 4. 6. 2019, je o víc jak čtyři měsíce starší než napadené rozhodnutí a zabývá se pouze situací v hlavním městě. Informace OAMP ze dne 18. 3. 2019 (která se věnuje též vývoji vojenského konfliktu v Iráku) popisuje situaci v Iráku opět jen do roku 2018. Žalovaný dále mezi podklady, z nichž vycházel, zmínil i informaci ČTK: Úřady v Iráku přiznávají přes 100 mrtvých a 6000 raněných ze dne 6. 10. 2019, avšak z jeho rozhodnutí nevyplývá (jak správně podotkl žalobce v podané žalobě), že by z ní vyvozoval nějaká zásadní skutková zjištění pro projednávaný případ. V napadeném rozhodnutí tak vycházel především z výše zmíněných zpráv staršího data.
42. Krajský soud si je vědom skutečnosti, že Nejvyšší správní soud dospěl ve svých nedávných rozsudcích, a to v rozsudku ze dne 9. 2. 2021, č. j. 6 Azs 390/2020 - 25, ve kterém zrušil rozhodnutí žalovaného, které bylo vydáno v prosinci roku 2019, nebo v usnesení ze dne 3. 12. 2020, č. j. 10 Azs 327/2020 - 24, ve kterém potvrdil rozsudek krajského soudu, kterým bylo zrušeno rozhodnutí žalovaného z ledna roku 2020, k závěru, že výše uvedené podklady již není možné z důvodu neustále se proměňující situace v Iráku považovat za aktuální. Zdejší soud nespatřuje důvod se od zde vyslovených závěrů v nyní projednávaném případě odchýlit.
43. Žalobce už v žádosti o prodloužení doplňkové ochrany upozornil na to, že bezpečnostní situace v Iráku je i nadále velmi špatná. Na skutečnost, že se situace v zemi zhoršuje, upozornil žalobce i při seznámení s podklady rozhodnutí o jeho žádosti, když uvedl, že se situace v Iráku za poslední měsíce zhoršila, obyvatelstvo nesouhlasí se současným režimem, situace je špatná a probíhá revoluce, přičemž k Informaci ČTK ze dne 6. 10. 2019 konkrétně uvedl, že nepokoje neprobíhají pouze v Bagdádu, ale i v Karbala a Babelu, odkud pochází. Ani s tímto tvrzením se však žalovaný v napadeném rozhodnutí nijak nevypořádal a vystačil si s podklady zabývajícími se situací v zemi v roce 2018. Krajský soud připomíná, že povinností žalovaného je hodnotit každý jednotlivý případ individuálně s přihlédnutím ke všem specifickým okolnostem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2017, č. j. 1 Azs 209/2017 - 49). Nelze se tedy spokojit s tím, že žalovaný reagoval na konkrétní tvrzení žalobce pouze odkazem na všeobecné a zastaralé zprávy o zemi původu.
44. Na základě výše uvedeného krajský soud konstatuje, že stejně jako v rozhodnutích citovaných výše, jež se týkala totožných podkladů k situaci v Iráku, žalovaný nedostal své povinnosti opatřit si dostatečně aktuální informace o zemi původu žalobce.

Vycházel totiž ze zpráv, které popisovaly stav v letech 2017 – 2018 a částečně stav z první poloviny roku 2019, přičemž se zaměřil především na porážku Islámského státu, ačkoli situace v Iráku, přesněji řečeno v celém regionu, v němž se tento stát nachází, rozhodně není stabilní a Islámský stát nebyl a není jedinou tamní aktivní ozbrojenou skupinou. Žalovaný měl proto ověřit, zda se situace v Iráku v době jeho rozhodnutí nezměnila a není namístě důvody pro prodloužení doplňkové ochrany žalobce opětovně zvážit. Též se měl zabývat tvrzením ohledně aktuální hrozby ze strany probíhajících demonstrací a protestů. K ověření situace nestačí jediná zpráva ČTK z října 2019, jejímž obsahem se navíc v napadeném rozhodnutí nijak výslovně nezabýval. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani odkaz ve vyjádření k žalobě na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 389/2018 - 38, jelikož tento rozsudek se zabýval situací v Iráku v létě 2018. Žalovaný tedy převzal závěry plynoucí z jím citovaných zpráv, aniž by ověřil jejich aktuálnost. Nesprávně pak dospěl k závěru, že z těchto podkladů je možné posoudit aktuální bezpečnostní situaci v Iráku. Závěr o dostatečnosti těchto podkladů, navzdory jejich neaktuálnosti, jež je dána proměnlivou situací v Iráku, však odporuje výše citované judikatuře Nejvyššího správního soudu.

45. Žalovaný správně uvedl, že pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu nemusí v zemi původu žadatele probíhat tzv. totální konflikt a že nebezpečí vážné újmy ve smyslu tohoto ustanovení může zakládat i méně závažný ozbrojený konflikt, pokud je žadatel schopen prokázat dostatečnou míru individualizace. Tu může prokázat dle výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 28/2008 - 68 například tím, že prokáže, 1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy, 2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v regionu jeho země původu, ve kterém pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země, či 3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on. Krajský soud má za to, že v tomto směru by mohla být relevantní i skutečnost, že žalobce pochází z rodiny, jež by mohla být s ohledem na aktuální stav v Iráku kvůli postavení otce žalobce jakožto politicky exponované osoby terčem útoku ze strany protestujících, tudíž mu může hrozit ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného násilí, na což ho upozornil v žalobě. Zprávy o zemi původu, které shromáždil žalovaný ve správním řízení, nejsou dostatečně aktuální, tudíž z nich nelze v řízení před krajským soudem ověřit, zda takové riziko žalobci skutečně v současné chvíli hrozí. Žalovaný proto bude v navazujícím řízení povinen tyto skutečnosti ověřit na základě dostatečných a aktuálních podkladů. Tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu o jeho individuální situaci totiž musejí být konfrontována s objektivními informacemi o zemi původu, bez nichž není možné je vyhodnotit z hlediska podmínek pro udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 - 63, nebo ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS). Tento závěr odpovídá i znění § 23c písm. c) zákona o azylu, který jako podklady pro vydání rozhodnutí ve věci udělení mezinárodní ochrany uvádí „*přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem.*“
46. Krajský soud se se žalovaným shoduje toliko v jeho závěrech týkajících se tvrzení žalobce, že by jeho vycestování odporovalo mezinárodním závazkům ČR a vedlo by k nepřiměřenému zásahu do práva žalobce na respektování soukromého a rodinného života. Předesílá, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat

již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47). To zdejší soud činí i v tomto případě, když souhlasí se závěrem žalovaného, že imigrační status žalobce byl od počátku takový, že jeho rodinný život v ČR byl od samého počátku nejistý, tudíž jeho vycestování do země původu nemůže představovat zásah do jeho soukromého a rodinného života, neboť rodinné vazby žalobce na území ČR nejsou důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě.

VIII. Závěr a náklady řízení

47. Krajskému soudu tak nezbylo, než žalobou napadené rozhodnutí zrušit pro vady řízení spočívající v tom, že skutkový stav ohledně některých aspektů posuzované věci, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nebyl zjištěn v úplnosti. Současně vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž bude žalovaný právními názory vyslovenými krajským soudem v tomto rozsudku vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
48. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl výrokem II. dle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a přísluší mu proto právo na náhradu nákladů řízení před krajským soudem, které důvodně vynaložil proti žalované, která ve věci úspěch neměla (neboť napadené rozhodnutí bylo zrušeno).
49. Za účelně vynaložené náklady vzal krajský soud mimosmluvní odměnu zástupce žalobce za 4 úkony právní služby (převzetí a příprava právního zastoupení, písemné podání žaloby, replika a účast na ústním jednání soudu) po 3.100,- Kč podle ustanovení § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a ustanovení § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu (vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění účinném v rozhodné době). Za úkony právní služby to činí celkem 12 400,- Kč, k čemuž je nutné připočíst hotové výdaje po 300,- Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, což činí dohromady částku ve výši 13.600,- Kč. Tato částka se dále zvyšuje o DPH 21 %, neboť právní zástupce žalobce doložil, že je plátcem této daně. Celkové náklady řízení tak dosáhly výše 16 456,- Kč.
50. Ve smyslu ustanovení § 58 odst. 2 s.ř.s. krajský soud rozhodl ve výroku III. tohoto rozsudku o odměně tlumočníka ustanoveného usnesením zdejšího soudu. Soudem ustanovenému tlumočnickovi tedy soud v souladu s § 2 a § 12 vyhlášky č. 507/2020 Sb., o odměně a náhradách soudního tlumočníka a soudního překladatele přiznal částku 635 Kč. Náklady vynaložené na tlumočné platí stát (§ 59 odst. 2 s.ř.s.) a proto krajský soud rozhodl o povinnosti vyplatit určenou odměnu za tlumočnický úkon za podmínek uvedených ve výroku III. tohoto rozsudku z účtu Krajského soudu v Brně.
51. Soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozsudku.

P o u ě n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 10. června 2021

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.